

Når oppbruddet blir tradisjon

I denne utgaven av *NOTM* presenterer Den Nordiske Kristne Buddhistmisjon seg selv for leserne gjennom dokumentet «Buddhistmisjonens misjonssyn: En teologisk gjennomtenkning». Det er utarbeidet av en teologisk nemnd, bearbeidet videre av misjonens årsmøte, og fremlegges her i revidert form.

Vi inviterte en rekke ledere innen forskjellige misjonssammenhenger til å kommentere dokumentet, både menn og kvinner. Det er behov for seriøs refleksjon omkring misjonsteologi og -strategi i Norge, og vi mente dokumentet kunne stimulere til debatt. Vi er takknemlige for de tre svarene vi fikk, men undrer oss over at så få lot høre fra seg. Noen hadde andre oppgaver som måtte prioriteres. Andre var interessert, men følte at de ikke hadde tilstrekkelig bakgrunn til å vurdere dokumentet. Men den manglende respons *kan* skyldes at vi ikke ker vant til en konstruktiv kritikk og diskusjon. En annen mulighet er at dokumentet ikke er godt nok som basis for diskusjon. De tre reaksjonene gir uttrykk for både positivt engasjement og kritisk refleksjon.

Undertegnede var med i den teologiske nemnd i det meste av arbeidet og har hatt en hånd med i en god del av utkastet til og redaksjonen av dokumentet. Det tilsier en viss tilbakeholdenhet i både forsvar og kritikk. Men siden jeg kjenner Buddhistmisjonens tradisjon ganske godt, må noen observasjoner omkring dokumentet og misjons-tradisjonen bak dokumentet være tillatt.

For det første blir man slått av hvilket dilemma det er å ha oppbrudd og nytenkning som historisk arv. Når oppbruddet blir tradisjon og nytenkningen tilbakeskuende, *kan* det bli problematisk. For Buddhistmisjonens vedkommende merker man det av og til som en opptatthet av hva Karl Ludvig Reichelt sto for, og som en lengsel tilbake til pionertiden i 1920- og 30-årene da munkene i Kina var på vandring og misjonens strategier så ut til å fungere i overensstemmelse med misjonens visjon.

En arv skal ikke konserveres, men forvaltes. En historisk arv blir en skapende faktor bare hvis man er villig til et kritisk oppgjør med den. Desto mer når arven er en misjonsstrategi som var preget av dristighet, oppbrudd og nytenkning. Problemet med Buddhistmisjonens dokument er kanskje at det er ment som en teologisk gjennomtenkning med tanke

på nyorientering, men samtidig skal forsvare misjonens posisjon i norsk sammenheng og oppmuntre medlemmene til fortsatt engasjement. Da vil det kritiske oppgjør både med teologien og med de konkrete strategier og resultater lett oppleves som en negativ og destruktiv prosess som tar motet fra støttespillerne. Mon ikke viljen til kritisk oppgjør i det lange løp likevel er å foretrekke fremfor den ærbødige henvisning til tradisjonen og gode ønsker for fremtiden?

For det andre blir man slått av misjonens behov for å få sagt de nødvendige stikkordene som er nødvendig for å bli akseptert i norsk misjonsmiljø. Buddhistmisjonen har alltid befunnet seg i spenningen mellom markeringen av sitt syn på Guds universelle åpenbaring i verden på den ene siden og Kristusåpenbaringen på den andre, mellom den optimistiske tro på gudserkjennelse i religionene og den realistiske sans for forvrengt religiøsitet på den andre. Dokumentet markerer en så tydelig konservativ profil i synet på åpenbaringen og religionene at alle kommentatorene med tilfredshet merker seg det. Samtidig noterer de seg ganske korrekt at disse uttalelsene virker litt påhengt og ikke står helt i stil med andre mer uklare signaler i dokumentet.

Kritikken har antakelig rett i at dokumentet ikke helt makter å føre Reichelts visjoner videre i noen entydig tenkning omkring forholdet til andre religioner, men blir stående med en del utydelige signaler. Det kan kanskje legges til at det er entydig bare i sin konservative markering. Det sier litt om behovet for akseptering.

Buddhistmisjonens bidrag i norsk misjon skapes neppe av behovet for teologisk aksept. Om misjonen har noen oppgave, må det være å tenke videre og utprøve nye misjonsstrategier i forholdet til andre religioner. Det er knapt mulig uten en kritisk analyse både av Reichelts misjonsteologi, av Buddhistmisjonens faktiske historie og av de konkrete resultater av dens misjonsstrategi. Da ville dokumentet ha sett annerledes ut, og ville kanskje ikke i første omgang ha egnet seg til å motivere misjonsvennene til større gaver. Men det kunne ha stimulert en prosess der nytenkning og oppbrudd var mer enn en historisk arv. I det lange løp er det kanskje det Buddhistmisjonen trenger.

N.R.T.